



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobce: **F. N.**, zastoupen JUDr. Josefem Moravcem, advokátem se sídlem Velké náměstí 19, Hradec Králové, proti žalovanému: **Krajský úřad Královéhradeckého kraje**, se sídlem Pivovarské náměstí 1245, Hradec Králové, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 8. 2012, čj. 13876/DS/2012/GL, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 26. 2. 2013, čj. 51 A 15/2012 – 38,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Vymezení věci

[1] Rozhodnutím Magistrátu města Hradec Králové ze dne 23. 4. 2012, čj. P/3254/2011/OS1/Dvo, byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku dle § 125c odst. 1 písm. f) č. 2, písm. k) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu). Přestupku se dopustil tím, že dne 12. 12. 2011 v 16:59 hod. jako řidič motorového vozidla Mercedes Benz překročil na dálnici D11 na 82. kilometru ve směru na Hradec Králové nejvyšší dovolenou rychlost o 53 km/h, neboť jel rychlostí 183 km/h. Žalobce navíc při kontrole nepředložil osvědčení o registraci vozidla. Za to mu byla uložena pokuta ve výši 5.000 Kč a zákaz činnosti řízení motorových vozidel na dobu 6 měsíců.

[2] Proti rozhodnutí o přestupku podal žalobce odvolání. To žalovaný rozhodnutím uvedeným v záhlaví zamítl. Neshledal, že by se správní orgán I. stupně dopustil jakéhokoliv procesního pochybení. Žalobce se nedostavil k nařízenému ústnímu jednání, z jednání se předem neomluvil ani následně nedoložil vážný důvod, který mu v účasti na jednání bránil. Setrvalé stanovisko žalobce, který požadoval delegaci věci k Magistrátu hlavního města Prahy, není důvodem neúčasti na jednání. Správní orgán I. stupně se legitimně domníval, a to i vzhledem k obsahu předvolání, že pokud se žalobce nedostavil k ústnímu jednání, nemá zájem uplatňovat v řízení svá práva, včetně práva vyjádřit se k podkladům pro vydání rozhodnutí. Žalovaný se ztotožnil se správním orgánem I. stupně, že absence jakékoliv vazby žalobce na Hradec Králové není důvodem pro delegaci věci. Postup žalobce naopak označil za účelový, neboť na adrese svého pobytu v P. si nepřebíral poštovní zásilky, nechal si je přeposílat do K. v Královéhradeckém kraji, kde si je osobně vyzvedával. Žalovaný dále neshledal, že by odpovědnost žalobce za přestupek byla vyloučena krajní nouzí opodstatněnou tím, že vzal svoji manželku s bolestmi břicha do nemocnice. Policejní hlídka totiž nabídla přivolat záchrannou službu, což však žalobce odmítl. Žalobce na podporu svého tvrzení nepředložil žádnou lékařskou zprávu o ošetření manželky v nemocnici, a to ani v průběhu řízení o odvolání. Jednání žalobce posoudil žalovaný za velmi nebezpečné, neboť způsob jízdy byl zjevně bezohledný a mohl ohrozit ostatní účastníky silničního provozu.

[3] Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce u krajského soudu. Ten žalobu shora označeným rozsudkem zamítl. Krajský soud dospěl k závěru, že o každé žádosti žalobce o delegaci věci měl správní orgán I. stupně rozhodnout usnesením, což však neučinil. Jedná se o vadu řízení, která však neměla vliv na zákonnost rozhodnutí. Věc byla projednána místně a věcně příslušným správním orgánem, nehledě na to, že důvod pro delegaci nebyl dle soudu naplněn. K dalšímu žalobnímu bodu soud uvedl, že v řízení nenastala situace, v níž by správní orgán I. stupně poučoval žalobce o právu vyjádřit se k podkladům pro vydání rozhodnutí před jejich shromážděním. V předvolání k ústnímu jednání bylo žalobci sděleno, že jednání proběhne dne 23. 4. 2012 a že v této lhůtě má možnost vyjádřit se k podkladům pro vydání rozhodnutí, tedy při nařízeném jednání, respektive po provedení dokazování. Žalobci tak bylo procesně řádně sděleno, v jakém okamžiku se bude moci k podkladům pro vydání rozhodnutí vyjádřit. Bylo proto na něm samotném, zda svého práva využije či nikoliv. Žalobce však na předvolání k ústnímu jednání reagoval pouze zopakováním návrhu na delegaci. Přitom mu byl znám negativní postoj správního orgánu I. stupně k této otázce a z předvolání mu muselo být zřejmé, že jednání proběhne ve stanovené lhůtě. Úřední záležitosti mají přednost před soukromými zájmy účastníků.

[4] Dle krajského soudu se žalovaný dostatečně podrobně zabýval rozbořem materiální stránky přestupku. Jízdou v tak vysoké rychlosti žalobce ohrozil nejen sebe, ale i ostatní účastníky provozu. Neexistuje přitom žádná okolnost, která by mohla závěr o společenské nebezpečnosti jednání žalobce zvrátit. Nebezpečí, které hrozilo jeho manželce (bolesti břicha), bylo možné odvrátit jinak (např. přivoláním zdravotnické záchranné služby).

II.

Shrnutí argumentů obsažených v kasační stížnosti

[5] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včasnou kasační stížnost z důvodu dle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. V první řadě obecně namítá, že nelze absolutizovat zásadu materiální pravdy, odhlížeje od procesních pravidel ovládajících řízení o přestupku. Krajský soud připustil, že řízení před správním orgánem I. stupně bylo stíženo vadou, ovšem přijal názor, že případná procesní pochybení nemohla mít za následek nezákonné

pokračování

rozhodnutí ve věci samé. Porušením procesních předpisů byla zásadním způsobem porušena procesní práva stěžovatele. Stěžovatel trvá na tom, že bylo podstatně narušeno legitimní očekávání, že bude o žádosti o postoupení věci rozhodnuto dříve, než bude vydáno rozhodnutí ve věci samé. Správní orgán I. stupně se postoupení věci zásadně nebránil, a je patrné, že by byl schopen překonat, kdyby svědci byli vyslyšáni v Praze. Správní orgán I. stupně ovšem o žádosti nerozhodl, a stěžovatel byl překvapen, že obdržel rovnou rozhodnutí ve věci samé. Stěžovatel tak nemohl řádně uplatňovat svá práva.

[6] Stěžovatel dále namítá, že správní orgán nemůže poskytovat jakési poučení ohledně práva seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí ještě dříve, než provede důkazy, neboť do té doby není zřejmé, na základě jakých podkladů bude rozhodnutí vydáno. V předvolání k ústnímu jednání je uvedeno, že lhůta pro seznámení s podklady bude stanovena následně. Žádná následná lhůta však stanovena nebyla. Z účelu § 36 odst. 3 správního řádu plyne, že poučení o právu seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí a stanovení lhůty pro realizaci tohoto práva může být dáno teprve po provedení dokazování. Zákon neumožňuje, aby správní orgán sám svévolně rozhodl, že se účastník vzdává svého práva, pokud se nezúčastní ústního jednání.

[7] Rozhodnutí správního orgánu I. stupně stěžovatel vytýká, že v něm není rozebrána materiální stránka přestupku. Tento nedostatek nemůže být zhojen odvolacím orgánem či krajským soudem. Soud smísil otázku jednání v krajní nouzi a otázku nebezpečnosti jednání pro společnost. Stěžovatel svým jednáním nikoho neohrozil, jeho jízda nebyla nebezpečnou pro ostatní účastníky silničního provozu (s ohledem na hustotu provozu, denní dobu a stav vozovky). K tomu je třeba vzít do úvahy zdravotní stav manželky stěžovatele. Je proto třeba posoudit, zda se vůbec jedná o přestupek. V žádném rozhodnutí správních orgánů není uvedeno, že by stěžovatel někoho ohrozil.

[8] Stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

[9] Žalovaný ve svém vyjádření ze dne 18. 4. 2013 uvedl, že se plně ztotožňuje s názorem a zdůvodněním krajského soudu. Následně stručně shrnul vypořádání námitek stěžovatele, jak je již obsaženo v rozhodnutí žalovaného. Na závěr navrhl, aby soud kasační stížnost zamítl.

IV. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[10] Kasační stížnost není důvodná.

[11] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkami, jimiž stěžovatel poukazuje na vady správního řízení, které dle něho měly vliv na zákonnost rozhodnutí [§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., **IV.A.**]. Následně se vypořádal s námitkou nepřezkoumatelnosti rozhodnutí správního orgánu I. stupně pro nedostatek důvodů v části týkající se společenské nebezpečnosti jednání stěžovatele a správností závěru o naplnění materiálního znaku přestupku [§ 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s., **IV.B.**].

IV.A.

Vady správního řízení

[12] Soud považuje za potřebné předeslat, že v řízení o přestupku se neuplatní koncentrace řízení předvídaná § 82 odst. 4 větou první správního řádu, jež umožňuje pouze omezené uplatnění nových skutečností a důkazních návrhů v odvolacím řízení. Obviněný z přestupku může svá práva zaručená v § 73 odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, tj. zejména právo uplatňovat nové skutečnosti a nové důkazy na svoji obranu, vykonávat i v řízení o odvolání (viz rozsudek NSS ze dne 22. 1. 2009, čj. 1 As 96/2008 – 115, publ. pod č. 1856/2009 Sb. NSS).

[13] Byl-li účastník řízení zkrácen správním orgánem I. stupně na nějakém svém právu, je možné v odvolacím řízení tuto vadu odstranit, což vyplývá mj. z § 82 odst. 4 věty druhé správního řádu. Ten upravuje pravidlo pro uplatnění námítky, že odvolateli nebylo v řízení před správním orgánem I. stupně umožněno učinit nějaký úkon. Pro takový případ je odvolatel povinen učinit tento úkon spolu s odvoláním. Účelem uvedeného pravidla je odstranit v odvolacím řízení vadu, kterou je stíženo řízení před správním orgánem I. stupně.

IV.A.1

Zkrácení na právu seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí

[14] Dle § 36 odst. 3 správního řádu musí být účastníkům dána možnost vyjádřit se k podkladům před vydáním rozhodnutí ve věci. To se netýká účastníka, který se práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí vzdal.

[15] Účelem § 36 odst. 3 správního řádu je dát účastníkovi řízení možnost seznámit se s obsahem správního spisu v době bezprostředně předcházející vydání rozhodnutí, tj. v době, kdy mezi seznámením se s podklady a vydáním rozhodnutí již není správní spis o další důkazní prostředky doplňován (rozsudek ze dne 26. 2. 2010, čj. 8 Afs 21/2009 – 243, č. 2073/2010 Sb. NSS). Specifikum řízení o přestupku spočívá v tom, že je vždy třeba nařídit jednání (§ 74 odst. 1 zákona o přestupcích). Při něm se provádí dokazování, obviněný z přestupku má právo vyjádřit se k důkazům, ke skutečnostem, jež se mu kladou za vinu, seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí, vyjádřit se k nim a navrhnout jejich doplnění. Realizace práv upravených § 73 odst. 2 zákona o přestupcích a § 36 odst. 3 správního řádu se tak pravidelně odehrává buď ještě před konáním ústního jednání, nebo v jeho průběhu. Jakmile je přestupek při ústním jednání v dostatečném rozsahu projednán, vydá správní orgán rozhodnutí ve věci. Ústní jednání přitom může proběhnout v nepřítomnosti obviněného z přestupku (§ 74 odst. 1 zákona o přestupcích).

[16] Ze správního spisu vyplývá, že dne 10. 4. 2012 bylo stěžovateli doručeno předvolání k ústnímu jednání, a to poté, co byly do spisu založeny všechny listiny a záznamy, z nichž správní orgán I. stupně ve svém rozhodnutí vycházel. V předvolání byl stěžovatel poučen, že má právo ve lhůtě stanovené správním orgánem se v řízení vyjádřit k podkladům rozhodnutí. Dále byl poučen o tom, že pokud se stěžovatel nedostaví k nařízenému ústnímu jednání, bude mít správní orgán za to, že svého práva nevyužil. Dne 23. 4. 2012 od 9:00 do 9:30 proběhlo ústní jednání, k němuž se stěžovatel nedostavil. Během jednání byly provedeny ve spisu shromážděné důkazní prostředky. Stěžovatel se z jednání včas neomluvil (jeho přípis ze dne 19. 4. 2012 byl správnímu orgánu I. stupně doručen až v den konání ústního jednání). V tomto přípisu stěžovatel neuvedl, že žádá o odložení jednání, neuvedl žádné důvody, které mu brání v účasti na jednání nařízeném na den 23. 4. 2012. Pouze zopakoval, že nesouhlasí s tím, aby věc projednával Magistrát města Hradec Králové, neboť jsou dány důvody pro delegaci vhodnou.

pokračování

[17] Nejvyšší správní soud nespatřuje v postupu správního orgánu I. stupně vadu, v jejímž důsledku by byl stěžovatel zkrácen na svém právu seznámit se s poklady pro vydání rozhodnutí. Stěžovatel byl řádně předvolán k ústnímu jednání, byl poučen o svých právech vyplývajících z § 73 odst. 2 zákona o přestupcích a o právu seznámit se s podklady pro rozhodnutí dle § 36 odst. 3 správního řádu. Předvolání bylo stěžovateli doručeno, a tím poskytnuto poučení o právu seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí, v době, kdy již byly shromážděny všechny podklady. Současně bylo stěžovateli dáno na srozuměnou, že své právo může využít nejpozději při ústním jednání. V opačném případě bude správní orgán vycházet z toho, že stěžovatel svého práva dle § 36 odst. 3 správního řádu využít nechce a bude vydáno rozhodnutí. Při ústním jednání již nebyl správní spis doplňován o žádné nové podklady, pouze stávající podklady byly provedeny zákonem předvídaným způsobem jako důkazní prostředky.

[18] Stěžovatel měl několik možností, jak se seznámit s podklady pro vydání rozhodnutí. Jednak mohl kdykoliv během řízení nahlédnout do správního spisu, v němž počínaje dnem 30. 12. 2011 byly založeny všechny podklady pro vydání rozhodnutí, jednak se mohl dostavit k ústnímu jednání a při něm se s podklady seznámit v průběhu provádění dokazování. V případě, že by se stěžovatel nemohl z vážných a řádně doložených důvodů dostavit na jednání správního orgánu I. stupně, mohl požádat o přeložení jednání na jiný den. Stejně tak mohl správnímu orgánu I. stupně sdělit, že se sice ústního jednání nezúčastní, nicméně hodlá se bezprostředně po jeho uskutečnění seznámit se všemi shromážděnými podklady a eventuálně se k nim vyjádřit či navrhnout doplnění.

[19] Stěžovatel namísto toho zůstal pasivní, se spisem se neseznámil, nepožádal o přeložení ústního jednání, k jednání se nedostavil ani správnímu orgánu I. stupně nedal na vědomí, že hodlá své právo seznámit se s podklady pro rozhodnutí realizovat až s časovým odstupem po ústním jednání. Z přípisu ze dne 19. 4. 2012 nevyplývá, že by stěžovatel hodlal svého práva seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí využít.

[20] Nesprávné je tvrzení stěžovatele, dle něhož správní orgán I. stupně mimo meze zákona konstruoval domněnku vzdání se práva seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí. Nejen z předvolání k ústnímu jednání, ale i z kontextu celé věci plyne, že správní orgán I. stupně nevycházel z toho, že se stěžovatel svého práva vzdal ve smyslu § 36 odst. 3 *in fine* správního řádu, nýbrž z toho, že svého práva *nevyužil*. Právo seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí je právem účastníka řízení, nikoliv jeho povinností či podmínkou, při jejímž splnění lze pokročit ve správním řízení do další fáze. Správní orgán I. stupně stěžovateli předestřel časovou mez pro realizaci tohoto práva s tím, že pokud stěžovatel svého práva nevyužije nejpozději při ústním jednání, bude vycházet z toho, že svého práva již využít nehodlá, a nebude tak otálet s vydáním rozhodnutí. Stačilo, aby stěžovatel správnímu orgánu I. stupně včas oznámil, že ačkoliv se ústního jednání nezúčastní, hodlá se následně seznámit s podklady pro vydání rozhodnutí. To však neučinil, a proto správní orgán I. stupně legitimně vycházel z předpokladu, že stěžovatel svého oprávnění nechce využít.

[21] K tomu lze dále poznamenat, že s podklady pro vydání rozhodnutí se mohl stěžovatel seznámit i v průběhu řízení o odvolání a též v době od doručení rozhodnutí správního orgánu I. stupně do uplynutí lhůty pro podání odvolání, a to nahlédnutím do spisu. S právem na seznámení se s podklady rozhodnutí úzce souvisí právo vyjádřit se k podkladům a navrhnout důkazní prostředky. Tato svá práva mohl stěžovatel neomezeně uplatňovat i v řízení o odvolání (viz body [12] a [13] shora), ale neučinil tak. Měl-li by stěžovatel za to, že byl zkrácen na svém právu vyjádřit se k podkladům pro vydání rozhodnutí či právu navrhnout důkazní prostředky, měl tyto své návrhy učinit spolu s odvoláním proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně, resp. i později v řízení o odvolání.

[22] Řízení před správním orgánem I. stupně nebylo stíženou vadou spočívající v porušení § 36 odst. 3 správního řádu. Postup správního orgánu I. stupně nezkrátil stěžovatele na jeho právu seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí, event. v právu vyjádřit se k nim (viz rozsudek NSS ze dne 22. 2. 2006, čj. 1 As 19/2005 – 71). Stěžovatel se mohl k podkladům pro vydání rozhodnutí a ke zjištěným skutečnostem vyjádřit kdykoliv v průběhu řízení o odvolání.

[23] Námitka je nedůvodná.

IV.A.2

Nevydání rozhodnutí o návrhu na delegaci věci

[24] Stěžovatel v kasační stížnosti namítá, že správní orgán I. stupně měl rozhodnout o návrhu na delegaci vhodnou dříve, než vydal rozhodnutí ve věci samé.

[25] Z § 76 odst. 1 správního řádu plyne, že správní orgán rozhoduje usnesením tehdy, jestliže to stanoví zákon. Dle § 131 odst. 5 správního řádu rozhoduje správní orgán usnesením o postoupení věci z důvodu vhodnosti. Z tohoto ustanovení plyne, že správní orgán vydá o návrhu účastníka řízení na delegaci vhodnou formální rozhodnutí (usnesení) pouze tehdy, jestliže návrhu vyhoví a rozhodne o postoupení věci. V opačném případě, tedy když návrhu nevyhoví, se formální rozhodnutí nevydává, neboť to zákon nestanoví.

[26] Ze správního spisu vyplývá, že stěžovatel navrhl přípisem ze dne 16. 2. 2012 postoupení věci Magistrátu hlavního města Prahy. V návrhu uvedl, že svým bydlištěm i pracovištěm je vázán na Prahu, k Hradci Králové nemá žádné vazby, nejedná se o pravidelný cíl jeho cest. S ohledem na pracovní povinnosti je pro stěžovatele obtížné uvolnit se na celý den ze zaměstnání, přičemž nelze vyloučit, že ve věci proběhne několik jednání, což by pro stěžovatele znamenalo časovou ztrátu a značné náklady.

[27] Přípisem ze dne 24. 2. 2012 správní orgán I. stupně stěžovateli sdělil, že jeho návrhu na delegaci nevyhověl. Připustil, že pokud by Magistrát hlavního města Prahy s delegací souhlasil, mohl by k tomu správní orgán I. stupně přikročit. Pro tento případ měl stěžovatel ve stanovené lhůtě sdělit správnímu orgánu I. stupně jméno úřední osoby Magistrátu hlavního města Prahy, která s projednáním věci u tohoto správního orgánu souhlasí. V přípisu ze dne 6. 3. 2012 stěžovatel stručně sdělil, že trvá na postoupení věci. Na tento přípis reagoval správní orgán I. stupně tak, že předvolal stěžovatele k ústnímu jednání. Tím dal zcela nepochybně stěžovateli najevo, že setrvává na svém stanovisku ohledně neopodstatněnosti návrhu na delegaci. V přípisu ze dne 19. 4. 2012, který byl správnímu orgánu I. stupně doručen až v den ústního jednání, stěžovatel zopakoval, že navrhuje delegaci věci. Svůj návrh odůvodnil stejnými skutečnostmi, které uvedl již v návrhu ze dne 16. 2. 2012 (viz bod [26] shora).

[28] Správní orgán I. stupně postupoval dle Nejvyššího správního soudu v souladu se zákonem. Poté, co obdržel návrh na delegaci ze dne 16. 2. 2012, sdělil stěžovateli, že nespátňuje žádný relevantní důvod pro postoupení věci. Připustil, že v případě souhlasu Magistrátu hlavního města Prahy by mohl věc tomuto správnímu orgánu postoupit. Stěžovatel následně pouze zopakoval svůj návrh na delegaci, aniž by ovšem předložil jakékoliv nové důvody či alespoň doplnil důvody předchozího návrhu. Na tento druhý návrh ze dne 6. 3. 2012 reagoval správní orgán I. stupně tak, že stěžovatele předvolal k ústnímu jednání. Z tohoto úkonu je zcela zřejmé, že správní orgán I. stupně setrval na svém stanovisku, že není důvod delegovat věc jinému správnímu orgánu. Ani ve třetím návrhu ze dne 19. 4. 2012 stěžovatel nepředložil nové důvody ve prospěch delegace věci.

pokračování

[29] Ze shora uvedeného plyne, že správní orgán není povinen o návrhu účastníka řízení na delegaci rozhodovat formálním způsobem, tj. usnesením (forma rozhodnutí v užším slova smyslu zde vůbec nepřichází v úvahu, neboť delegací se nezakládají, nemění ani neruší práva či povinnosti ani se závazně nedeklarují, viz § 67 odst. 1 správního řádu). V tomto je názor krajského soudu, dle něhož bylo třeba o návrhu rozhodnout usnesením, nesprávný a je třeba jej korigovat (zde však v neprospěch stěžovatele). K důvodům uplatněným v návrhu na postoupení věci zaujal správní orgán I. stupně stanovisko v přípisu ze dne 24. 2. 2012. Od té doby se stěžovatel omezil na opakování téhož návrhu se stejným odůvodněním, aniž by došlo k jakékoliv relevantní změně skutečností.

[30] Stěžovatel nemohl legitimně očekávat, že bude o jeho dalších návrzích, tj. návrhu ze dne 6. 3. 2012 a ze dne 19. 4. 2012, vydáno rozhodnutí, neboť subjektivní očekávání stěžovatele neodpovídá procesní úpravě, která nepočítá s vydáním formálního rozhodnutí o tomto návrhu. Správní orgán I. stupně naopak postupoval konzistentně a nezavdal stěžovateli příčinu domnívat se, že svůj názor přehodnotí (v návaznosti na podání druhého návrhu na delegaci předvolal stěžovatele k ústnímu jednání).

[31] Soud tedy uzavírá, že správní orgán I. stupně neporušil žádnou procesní normu. Námitka je nedůvodná.

[32] K tomu lze nad rámec nezbytně nutného dodat, že přestupek projednal věcně a místně příslušný správní orgán, žádný vážný důvod svědčící ve prospěch postoupení věci stěžovatel netvrdil a nedoložil. Skutečnost, že by si stěžovatel musel vzít kvůli účasti na ústním jednání pracovní volno, není důvodem pro postoupení věci, nýbrž běžnou nezbytností. Ostatně skutečnost, že ani poštovní zásilky si nebyl stěžovatel schopen vyzvednout na poště v P., ale nechal si je přeposílat do K., nenavědčuje tomu, že by pro stěžovatele bylo s ohledem na jeho pracovní rytmus snazší účastnit se ústního jednání na území hlavního města Prahy. Krajský soud zcela správně usoudil, že postup správního orgánu I. stupně nemůže mít žádný vliv na zákonnost rozhodnutí.

IV.B.

Materiální znak přestupku

[33] Stěžovatel rozhodnutí správního orgánu I. stupně vytýká, že se nijak nevypořádává s otázkou naplnění materiálního znaku přestupku.

[34] K tomu soud uvádí, že správní orgán I. stupně vyšel ze zjištění, že stěžovatel překročil nejvyšší dovolenou rychlost na dálnici o 53 km/h. Ze strany 5 rozhodnutí správního orgánu I. stupně plyne, že správní orgán si byl vědom toho, že k odpovědnosti za přestupek musí být naplněny nejen formální znaky, ale právě i znak materiální. Správní orgán I. stupně shledal materiální znak za naplněný, byť výslovně tuto skutečnost neodůvodnil. Konstatoval, že zájem společnosti na dodržování pravidel provozu je zřejmý (s. 3 rozhodnutí). To je třeba přičíst tomu, že překročení zákonem dovolené rychlosti bylo značné. Nejednalo se tedy o mírné překročení rychlostního limitu. Zkoumání materiální stránky u tohoto typu přestupku, spojeného s jednoznačným zákonným limitem nejvyšší rychlosti, bude ostatně spíše výjimečné (srov. rozsudek NSS ze dne 14. 12. 2009, čj. 5 As 104/2008 – 45, č. 2011/2010 Sb. NSS).

[35] Teprve v odvolání stěžovatel namítl, že jeho jednání nebylo společensky nebezpečné. Žalovaný se ve svém rozhodnutí touto námitkou důkladně zabýval, identifikoval společenské

zájmy, které byly jednáním stěžovatele ohroženy (str. 10 – 12). Posoudil i relevanci tvrzení, že stěžovatel vezl manželku do nemocnice (str. 9 – 10).

[36] Nejvyšší správní soud uzavírá, že správní orgán I. stupně nebyl povinen otázku materiální stránky přestupku detailně rozebírat, a to s ohledem na značné překročení nejvyšší rychlosti. Žalovaný jeho úvahu doplnil a dostatečně rozvedl v návaznosti na odvolací námítku. Rozhodnutí správního orgánu I. stupně a rozhodnutí žalovaného tvoří jeden celek (viz rozsudek NSS ze dne 19. 11. 2009, čj. 1 Afs 88/2009 – 48, č. 2646/2012 Sb. NSS). Posuzuje-li tedy soud otázku přezkoumatelnosti správního rozhodnutí, bere v úvahu jak odůvodnění rozhodnutí správního orgánu I. stupně, tak odůvodnění rozhodnutí o odvolání.

[37] Pokud jde o věcné posouzení naplnění materiálního znaku přestupku, Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s úvahami žalovaného, k nimž se připojil i krajský soud. Společenskou nebezpečnost jednání stěžovatele nikterak nesnižuje, byla-li by dálnice v perfektním technickém stavu, panovaly-li by ideální atmosférické podmínky, byl-li by snad stěžovatel na vozovce zcela osamocen. I za těchto „laboratorních“ podmínek by bylo třeba hodnotit jednání stěžovatele jako společensky nebezpečné, neboť je výrazem úmyslného, hrubého opovrhování pravidly silničního provozu, jejichž účelem je především zajištění bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích, tedy ochrany života, zdraví a majetku.

[38] Argumentace stěžovatele, že nikoho na dálnici neohrozil, není relevantní. Formálním znakem skutkových podstat přestupků, dle nichž bylo jednání stěžovatele kvalifikováno, není ohrožení jiných účastníků silničního provozu. Stejně tak pro naplnění materiálního znaku se nevyžaduje, aby jednáním přestupce byl skutečně ohrožen něčí život, zdraví či majetek. Postačuje, že jednáním došlo k ohrožení zájmu společnosti (srov. § 2 odst. 1 zákona o přestupcích), nikoliv ohrožení konkrétních jednotlivců. Působení pravidel provozu na pozemních komunikacích má výrazně preventivní charakter.

[39] Pravdivost tvrzení stěžovatele, že vezl svoji manželku, kterou trápily bolesti břicha, do nemocnice, nebyla nikdy prokázána. Stěžovatel na podporu svého tvrzení nenabídl jediný důkazní prostředek, ačkoliv počínaje rozhodnutím správního orgánu I. stupně byl k tomu nepřímě vyzván, neboť správní orgány vyjadřovaly podiv nad tím, že doposud nebyl žádný důkazní prostředek navržen. Lze přitom důvodně předpokládat, že manželce stěžovatele by byla při ošetření v nemocnici vystavena lékařská zpráva s uvedením data ošetření. Není ostatně pravdou, jak tvrdí stěžovatel, že správní orgán I. stupně považoval uvedenou skutečnost za prokázanou. V rozhodnutí je naopak uvedeno, že správní orgán očekával prokázání této skutečnosti lékařskou zprávou. Sankce byla stanovena při spodní hranici proto, že stěžovatel nezpochybňoval naplnění formálních znaků přestupku, nikoliv proto, že měl vézt manželku do nemocnice.

[40] Měl-li by správní orgán, resp. v návaznosti na jeho závěry správní soud, posuzovat dopad skutečnosti, že důvodem protiprávního jednání byl transport nemocné manželky k lékařskému ošetření, musela by být nejprve tato skutečnost v řízení prokázána. Při úvahách o nedostatku odpovědnosti za přestupek nelze vycházet z neprokázaného tvrzení, že je dána určitá skutečnost zbavující přestupce odpovědnosti (ať již z titulu okolnosti vylučující protiprávnost, nebo z titulu skutečnosti zmírňující společenskou nebezpečnost protiprávního jednání přestupce pod úroveň relevantní z pohledu odpovědnosti za přestupek). Za těchto okolností není jakýkoliv důvod zabývat se otázkou, zda společenská nebezpečnost jednání stěžovatele není zanedbatelná z důvodu, že se protiprávního jednání dopustil v souvislosti s transportem své manželky k lékařskému ošetření. Jednalo by se totiž pouze o úvahu akademickou, neboť by vycházela z neověřené (resp. neprokázané) hypotézy.

pokračování

[41] Námitka je nedůvodná.

**V.
Závěr a náklady řízení**

[42] Nejvyšší správní soud s ohledem na výše uvedené dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji dle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl. Neshledal přitom žádnou vadu, k níž by byl povinen přihlédnout i bez návrhu (§ 109 odst. 4 s. ř. s.).

[43] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud na základě § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. V řízení úspěšnému žalovanému nevznikly žádné náklady, které by převyšovaly náklady běžné administrativní činnosti, a proto mu soud náhradu nákladů nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. června 2013

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu